

YAŞ ÇAY YAPRAĞI TS 3225 / Nisan 1978 *

KONU

Bu standard, yaş çay yaprağının tanımına, sınıflandırma ve özelliklerine, numune alma ve muayenelerine, piyasaya arz şekli ile denetleme esaslarına dairdir.

TANIMLAR

Yaş Çay Yapağı (İki Buçuk Yaprak) : Yaş çay yaprağı Theacea familyasının Camellia sinensis (Thea sinensis L.) türüne giren kültür bitkilerin üzerindeki genç sürgünlerin ucunda gelişen tepe tomurcuğu ile bu tomurcuğun altındaki taze ve körpe birinci ve ikinci yapraklardan oluşan, lif vermeyen ve usulüne uygun olarak toplanan filizlerdir. Bu iki tam yaprak ve bir tepe tomurcuğundan oluşan çay sürgününe iki buçuk yaprak denir. (Tomurcuktan henüz ayrılmamış, sap ve ayası oluşmamış, gelişme durumundaki yapraklar da tomurcuktan sayılır.

Üç Buçuk Yaprak : Üç buçuk yaprak, üç tam yaprak ve bir tepe tomurcuğundan oluşan çay sürgünüdür.

Çok Yaprak Filiz : Çok yapraklı filiz, bir tepe tomurcuğu ve üçden fazla tam yapraktan oluşan çay sürgünüdür.

Kör Yaprak : Kör yaprak, tepe tomurcuğu hiç oluşmamış veya gereğince gelişmemiş iki veya daha çok yapraklı, çay sürgünüdür.

Taze Kör Yaprak : Taze kör yaprak, çay yapılabilecek ölçüde taze olan kör yapraktır.

Kart Kör Yaprak : Kart kör yaprak, çay yapılamayacak kadar kartlaşmış olan kör yapraktır.

Taze Tek Yaprak : Taze tek yaprak, çay sürgünlerinden herhangi bir sebeple koparılan veya ayrılan çay yapraklarıdır.

Kart Yaprak : Kart yaprak, kesimin gecikmesi sonucu çay yapılamayacak kadar kartlaşmış olan iki buçuk yapraklı sürgünüdür.

Yabancı Madde : Yabancı madde, yaş çay yaprakları arasında bulunan kendisinden başka her türlü maddelerdir.

Su Firesi : Su firesi, yaş çay yaprağı üzerinde bulunan, aşırı nemden dolayı alım sırasında ağırlıktan düşülecek olan miktardır.

KAPSAM

Bu standard, kuru Kara çay üretiminde kullanılan yaş çay yaprağını kapsar.

SINIFLANDIRMA

Yaş çay yaprağı, özellikleri bakımından bir sınıftır.

ÖZELİKLER

Genel Özellikler: Yaş çay yaprağı, sağlam, temiz, tam, ezilmemiş, pörsümemiş, solmamış, küflenmemiş olmalı, üzerlerinde güneş yanığı, hastalık ve zararlıların izleri ve aşırı nem bulunmamalı aralarında ve

üzerlerinde hiç bir yabancı madde olmamalı, kendine özgü renk ve kokuda, taze ve körpe görünümlü olmalıdır.

ÇİZELGE 1 - Yaş Çay Yapağı Toleransları (Ağırlıkça % en çok)

Yabancı madde	Hastalıklı ve böcek yenikli yapraklar	Dar Parçacıklar	Üç buçuk yaprak	Çok yapraklı filiz	Taze tek yaprak ve taze kör yaprak	Kart tek yaprak ve kart kör yaprak
0	0	0		15 (1)		0

1) Bu oranın belirlenmesi için, alınan numunenin 2,5 yapraklı kısmı ayrılır, bu kısma 3,5 veya daha fazla yapraklı filizlerin uçlarındaki 2,5 yapraklı kısım da koparılarak katılır ve tartılarak toplam ağırlığı bulunur. Bu ağırlık en az %85 olmalıdır. Yanlışlıkla koparıldığı kabul edilen 2,5 yapraklı kısımdan artı kalanlar taze, kör ve tek yaprak oluşturur, bunların toplamı %15'i geçmemelidir.

Toleranslar: Yaş çay yapağı içerisinde bulunabilecek yabancı madde, hastalıklı, böcek yenikli kart kör yapraklar, üç buçuk ve daha çok yapraklı sürgünler, dal parçacıkları miktarları Çizelge - 1 de verilen değerlere uygun olmalıdır.

AMBALAJ

Ambalaj, temiz, insan sağlığına zararsız ve içindeki ürünün özelliklerini bozmayan, koku vermeyen, fındık veya diğer ağaç çubuklarından yapılan ve brüt ağırlığı 40 kg'ı geçmeyen küfe veya sepetlerdir. Yaş çay yaprakları, bu ambalajlara bastırılmadan, havalanmayı sağlayacak ve taşıma süresince ürünü koruyacak şekilde yerleştirilmelidir.

İŞARETLEME

Yaş çay yapağı ambalajları üzerine aşağıdaki bilgiler okunaklı olarak yazılmalı veya aynı bilgiler bir kâğıda yazılarak ambalajdaki yaş çay yaprakları üzerine görülebilecek bir şekilde konulmalıdır.

- Üreticinin adı, soyadı,
- Yaş çay yapağı satış cüzdan numarası
- Mahalle veya köyü

NUMUNE ALMA

Yaş çay yapağında her ambalaj bir parti sayılır. Ambalajın üst, orta ve altından toplam 100 g kadar numune alınır ve iyice karıştırılır.

MUAYENELER

Yaş çay yapağının ve ambalajının muayenesi, bakılarak, ellenerek, koklanarak tartılarak yapılır. Bu standarda uygun olup olmadığına bakılır.

Yaş çay yapağının su firesi tayininde ambalajın dibinden alınan bir avuç numunede incelenen yapraklar ıslak ise ıslaklığın derecesine göre ağırlıkça en çok % 10 oranında su firesi düşülür.

DEĞERLENDİRME

Muayene sonuçları standarda uygunsa parti standarda uygun sayılır.

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Yaş çay yaprağı üretici tarafından bitkiden koparıldıktan itibaren canlılığını kaybetmemek koşulu ile en geç 24 saat içinde çay alım yerine teslim edilmelidir.

Yaş çay yaprakları bitkiden koparılıp çay alım yerine teslim edilinceye kadarki bekleme süresinde serin, güneş almayan, temiz bir yerde, 20 cm kalınlığında serilmeli ve 1 - 2 saat ara ile karıştırılmalıdır.

Hava yağmurlu ise toplanan yaş çay yaprakları biç bir zaman yağmur altında bekletilmemelidir. Ambalajlanan yaş çay yaprağı bu durumda 2 - 3 saatten fazla bırakılmamalıdır. Eğer beklemek gerekiyorsa yaş çay yaprağı ambalajdan çıkartılıp yukarıda bahsedilen yöntem uygulanmalıdır.

** TS 3225/ Nisan 1978 "Yaş Çay Yaprağı" isimli Türk Standartlarından özetle standart madde numaraları ve bazı bölümler konulmamıştır, mutlak surette TSE'den standart temin edilmelidir. Bu sadece bir ön bilgilendirme dir.*
